

DRUGOSTOPENJSKI MAGISTRSKI ŠTUDIJSKI PROGRAM FILOZOFIJA
UNIVERZA V LJUBLJANI, FILOZOFSKA FAKULTETA, ODDELEK ZA FILOZOFIJO

1. Predstavitev oddelka za filozofijo

Filozofija oziroma študij filozofije spada med temeljne in ustanovitvene stroke Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. V prvem letu študija 1919/1920 so predavanja na filozofski fakulteti obsegala 10 področij filozofskega dela in 7 področij prirodoslovno-matematičnega dela. Predavanja so v zimskem semestru 1919/20 potekala samo na oddelkih za slavistiko in matematiko, v letnem semestru 1920 pa tudi na oddelkih za filozofijo, pedagogiko, zgodovino, geografijo, umetnostno zgodovino, romanistiko, germanistiko, klasično filologijo in primerjalno jezikoslovje – kar zadeva humanistični odsek – ter mineralogijo, geologijo, botaniko in zoologijo, fiziko in kemijo – kar zadeva prirodoslovno matematični odsek. V tedanjem Seminarju za filozofijo se je študij začel marca 1920, potem ko je fakultetni svet *11. marca 1920* poveril predavanja iz teoretske filozofije privatnemu docentu zagrebške filozofske fakultete dr. Francu Vebru: zato ta datum velja za dejanski začetek univerzitetnega študija filozofije v slovenskem jeziku. V latinskem jeziku pa so bili filozofski višji študiji (*studia superiora*) vzpostavljeni v jezuitskem kolegiju v Ljubljani *4. novembra 1704* na pobudo *Academiae operosorum*. Tako ima filozofija v Ljubljani dva rojstna datuma: latinskega in slovenskega, in je v tem podobna Gradcu.

V svoji 90-letni zgodovini je program študija filozofije večkrat vsebinsko, teoretsko in metodološko nadgrajen in prilagojen novim potrebam, ki so jih filozofiji kot utemeljitveni in integrativni vedi narekovali na eni strani razvejanost sodobne filozofije, na drugi strani pa procesi univerzitetnih reform po drugi svetovni vojni. Te preureditve so: 1950/51 (enopredmetni program), 1959/1960 (dvostopenjski program), 1971, 1978, 1985/86 (enopredmetni in dvopredmetni program), preureditev tega programa 1991/92.

Splošni proces prenove študijskih programov v skladu s smernicami bolonjskega procesa, pa tudi razvoj filozofije in filozofskih znanostih v zadnjih desetletjih, narekujeta temeljito posodobitev študijskega programa Filozofije, ki je razvidna tudi iz delitve nekdanjega dodiplomskega študija na dve stopnji, vrednotenja študentskega dela s kreditnimi točkami in ustrežnejše strukturacije programa.

Oddelek za filozofijo je oblikoval tri magistrske študijske programe, ki so preoblikovanje treh predbolonjskih študijev: enopredmetnega nepedagoškega, dvopredmetnega pedagoškega in dvopredmetnega nepedagoškega. V bolonjski generalni shemi so bili tako zasnovani trije magistrski programi: enotni drugostopenjski program Filozofija z dvema smerema, pedagoški dvopredmetni program Filozofije in magistrski dvodisciplinarni program Filozofija kulture.

Magistrski študijski program Filozofija je vsebinsko in metodološko nadaljevanje enodisciplinarnega študijskega programa 1. stopnje.

Pri snovanju programa smo izhajali iz načela osrednjosti: filozofski program v Ljubljani mora razvijati in ponujati (ne le študentom, temveč celotni strokovni in laični javnosti, tako domači kot mednarodni) vsa področja filozofije, ki vključujejo tako vsa obdobja zgodovine filozofije kot tudi vse usmeritve sodobne filozofije. Dosedanji program je vseboval vrsto tradicionalnih temeljnih filozofskih predmetov, kot so logika, zgodovina filozofije, etika, estetika, smeri sodobne filozofije itd., ki so bili pogosto dvoletni, ter so predstavljali vse večje težave za učinkovit študij. Novi drugostopenjski magistrski študijski program prinaša številne vsebinske, teoretske in metodološke novosti na ta način, da so prejšnji dvoletni predmeti natančneje razmejeni. Tako je mogoče didaktično bolj pregledno vgraditi v študij nenehne vsebinske novosti. Zato program uvaja študij na dveh smereh: Filozofske perspektive in Filozofije sodobnosti.

Temeljito vsebinsko in strukturno posodobitev enopredmetnega študijskega programa filozofije je narekoval splošni proces preoblikovanja in povezovanja evropskega visokošolskega prostora v skladu z bolonjskimi smernicami na eni strani in razvoj filozofske misli na Slovenskem in v svetu v zadnjih desetletjih na drugi. Vsebinske novosti so: preoblikovanje dosedanjih dvoletnih sklopov predavanj v enoletna, največkrat pa v semestrsko predavanja, prenova učnih načrtov in uvajanje več novih predmetov.

Funkcionalne novosti so: skladnost predlaganega študijskega programa z zahtevami nastajajočega enovitega evropskega visokošolskega prostora, ki študentkam in študentom omogoča neposredno vključevanje v sorodne tuje študijske programe; uvajanje izbirnih predmetov, ki študirajočim daje možnost, da predmetnik, glede na svoje interese, želje in potrebe, v precejšnji meri sooblikujejo sami.

Z velikim razmahom in preureditvijo družbenih in humanističnih ved postaja utemeljitvena vloga filozofije v *globus intellectualis* manj opazna, je pa zato toliko bolj aktualna njena integrativna vloga. Obema tema funkcijama skuša biti kos prenovljeni študijski program.

Posebno skrb in odgovornost pri prenovi študijskega programa nam je narekovalo dejstvo, da je enopredmetni študijski program filozofije, ki ga izvajamo na Oddelku za filozofijo, edini študijski program te vrste v Sloveniji. Zaradi tega mora študentkam in študentom nuditi kar najširšo paleto filozofskih znanj in veščin. Prenovljeni študijski program tako prinaša podroben in poglobljen pregled celotnega kanona klasičnih in modernih filozofskih del in vseh problemskih oziroma tematskih sklopov, v njem pa so enakovredno zastopane vse ključne filozofske discipline in vodilne usmeritve oziroma miselni tokovi sodobne filozofije, kakor tudi vsi relevantni pristopi najnovejše filozofske historiografije. Celoten program je zasnovan na ravnovesju med problemskim oziroma sistematskim pristopom in prikazom posameznih epoh zgodovine evropske filozofije od antike do danes. Poleg tega pa program, s pretehtanim vključevanjem širših humanističnih in družboslovnih vsebin, ob teoretski strogosti ohranja tudi določeno interdisciplinarno prožnost. Program poleg evropske filozofske misli neguje tudi nacionalno filozofsko dediščino, pa tudi obravnavo neevropskih filozofij.

S svojim naborom splošnih in predmetno-specifičnih kompetenc bo predlagani študijski program študentke in študente usposobil za samostojno znanstveno-raziskovalno delo tako na področju filozofije kakor tudi na širšem humanističnem področju, za zahtevnejše publicistično in prevajalsko delo na področju filozofije, humanistike in družboslovja, za delo v knjižnicah, uredništvih založniških in medijskih hiš ter za svetovalno delo v vladnih nacionalnih ustanovah, evropskih institucijah in mednarodnih organizacijah, kjer bodo kot vsestransko razgledani in visoko usposobljeni humanisti in poznavalci evropske, svetovne in nacionalne filozofske dediščine ter poznavalci filozofskih problemov, ki se pojavljajo v sedanosti, s svojim strokovnim delom tvorno prispevali k splošnemu družbenemu in kulturnemu razvoju.

Da bi mogli biti kos tem ciljem, je magistrski študij filozofije postavljen kot študij na dveh smereh:

- Filozofske perspektive
- Filozofije sodobnosti.

Smer: Filozofske perspektive

Usmeritev *Filozofske perspektive* ponuja poglobljeni študij temeljnih usmeritev zgodovine filozofije in njene sodobnosti. Dvoznačnost pojma perspektive poleg različnih tematskih, disciplinarnih in metodoloških zornih kotov, ki so skozi zgodovino miselno osvetljevali osnovne probleme bivanja in njegovih vzrokov, jasno nakazuje tudi orientacijo v prihodnost, ki filozofiji nalaga, da izhajajoč iz najvplivnejših filozofskih perspektiv preteklosti in sedanjosti – v prvi vrsti metafizičnih, analitičnih in postmetafizičnih oz. meta-analitičnih – kritično misli možno prihodnost človeka, družbe, religije, umetnosti, znanosti, etike in, nenazadnje, tudi filozofije kot vsem panožnim sistemom vednosti enotnega miselnega žarišča. Pluralizmu perspektiv sodobne družbe in njenim temeljnim problemom je kot njihova kritična misel lahko kos le tista filozofija, ki aktualno pluri-perspektivnost celovito misli iz temeljnih smeri svoje lastne pluri-perspektivne zgodovine; nenazadnje tudi zato, ker so temeljne filozofske perspektive pluralnost sodobnih konceptov bivanja bistveno soustvarjale.

Ob vsej kompleksnosti globalnega sveta, njegovih grožnjah in priložnostih, usmeritev *Filozofske perspektive* na analitični in sintetični ravni razvija integrativno in angažirano mišljenje, ki naj v prvi vrsti služi izgradnji humanejše prihodnosti družbe in narave – obvladovanje in kritično preraščanje sodobnosti na ozadju razumevanja preteklosti in prospektivnega mišljenja prihodnosti. Kot to nakazuje nabor ponujenih predmetov si usmeritev *Filozofske perspektive* poleg tega prizadeva tudi za poglobitev in razširitev notranje filozofskega dialoga, ki naj dialektično povezuje analitiko in spekulacijo, retrospektivno, sodobno in prospektivno misel, religijo, etiko in estetiko, metafiziko, znanost in kozmologijo, zavest, spoznavanje in vsakdanje življenje. V tem smislu želimo skupaj s študentkami in študenti prispevati k preseganju tradicionalnih filozofskih nasprotij skozi enotno naperjenost k celovitemu in kritičnemu mišljenju izzivov prihodnosti človeka in sveta.

Smer: Filozofije sodobnosti

Smer *Filozofije sodobnosti* izhaja iz konceptualnih premikov sodobne filozofije v zadnjih desetletjih tako v slovenskem kot tudi v svetovnem prostoru. Programsko ta smer izhaja iz premisleka, da se filozofija danes ne more primerno kritično soočiti s situacijo sodobnosti, kolikor ob upoštevanju aktualnih filozofskih pristopov ne upošteva tudi celotne filozofske tradicije, predvsem njenega razvoja v antiki in novem veku, obenem pa tudi zunajevropskih miselnih tradicij. Ob tem je potrebno poudariti njeno družbeno-kritično in kulturno vlogo.

Smer *Filozofije sodobnosti* tako ponuja predmetne vsebine iz sodobnih strukturalističnih, psihoanalitičnih, fenomenoloških, hermenevtičnih, družbeno kritičnih, estetskih in primerjalno-filozofskih teorij v povezavi s študijem filozofskih tematik v grški in novoveški filozofiji ter nemški klasični filozofiji.

Predlog za vzpostavitev posebne smeri enodisciplinarnega magistrskega študija »Filozofije sodobnosti« je neposredna posledica razvoja Oddelka za filozofijo v zadnjih dvajsetih letih, ki zagotavlja široko recepcijo sodobnih filozofskih usmeritev, po drugi strani pa organizacija študijskih vsebin zahteva njihovo smiselno povezovanje. Potreba po tem je bila podana tako s strani učiteljev kot študentov in oblikovanje novih študijskih programov druge stopnje se zdi prava priložnost za to. Pomembno je tudi to, da vzpostavitev novega študijskega programa omogoča nadaljnje uspešno uveljavljanje slovenske filozofije v mednarodnem prostoru in skupaj s tem tudi akademski pretok učiteljev in študentov. Poleg tega je treba poudariti, da nosilci predmetov na študijski usmeritvi delujejo tudi v širšem družbenem prostoru ter opravljajo uredniška dela, ki so ključna za nadaljnji razvoj filozofske stroke. Najpomembnejši element študija zato tvori interpretativno delo na filozofskih pojmi in tekstih, kar študentom omogoča samostojen filozofski razvoj tudi v nadaljevanju študija na tretji stopnji.

Filozofija je od svojega nastanka soočena s tem, da kritično odgovarja na svoj čas, z novim vekom se ta zahteva še okrepi, danes pa lahko rečemo, da predstavlja to zanjo prav poseben izziv in vodi k novi konceptualizaciji njenega polja. Pri tem mora biti pozorna do konkretne družbene situacije, kulturnih premikov na globalni ravni kot tudi do lastnega zgodovinskega horizonta.

2. Podatki o študijskem programu Filozofija

Drugostopenjski magistrski študijski program FILOZOFIJA traja 2 leti (4 semestre) in obsega skupaj 120 kreditnih točk. Program ponuja dve smeri:

Smer Filozofske perspektive

Smer Filozofije sodobnosti.

Študent izbira najprej med predmeti svoje smeri. Ostali predmeti so izbirni strokovni predmeti, ki obsegajo predmete druge smeri ter izbirne strokovne predmete iz magistrskega programa Filozofije kulture in pedagoškega MA programa.

Strokovni naslov, ki ga pridobi diplomant/ka, je magister filozofije oziroma magistrica filozofije (mag. fil.).

3. Razvrstitev v nacionalno ogrodje kvalifikacij, evropsko ogrodje visokošolskih klasifikacij ter evropsko ogrodje kvalifikacij

Raven SOK: 8

Raven EOK: 7

Raven EOVK: Druga stopnja

4. Študijsko področje študijskega programa po klasifikaciji KLASIUS ter znanstvenoraziskovalno disciplino po klasifikaciji FRASCATI

Študijsko področje študijskega programa po klasifikaciji KLASIUS: 2261

Znanstvena disciplina po klasifikaciji FRASCIATI: humanistične vede.

5. Opredelitev temeljnih ciljev programa oz. splošnih in predmetnospecifičnih kompetenc

Temeljni cilji programa:

Študentke in študenti v okviru predlaganega drugostopenjskega enopredmetnega študijskega programa »Filozofija« z intenzivnim in poglobljenim študijem ponujenih filozofskih vsebin širijo in nadgrajujejo svoje znanje o filozofski problematiki iz različnih teoretskih ter metodoloških pristopov. Zato ima program dve smeri: Filozofske perspektive in Filozofije sodobnosti. S podrobnim razčlenjevanjem izbranih filozofskih problemov in oblikovanjem njihovih rešitev, z refleksijo miselno zahtevnih filozofemov, z branjem, analizo

in interpretacijo temeljnih filozofskih besedil in skrbno presojo njihovih kompleksnih argumentov ter kritično uporabo strokovne literature razvijajo veščine, potrebne za samostojno znanstveno-raziskovalno delo na področju filozofije, pa tudi na ostalih znanstvenih področjih, ter sposobnost oblikovanja odgovorov ali stališč do temeljnih filozofskih vprašanj in problemov.

Cilj študijskega programa je, da po uspešnem zaključku diplomantke in diplomante usposobi za delo na raziskovalnih in izobraževalnih institucijah ali za samostojno publicistično delo v knjižnicah, uredništvih založniških in medijskih hiš ter drugih kulturnih ustanovah, ki se ukvarjajo s spremljanjem, raziskovanjem in negovanjem svetovne in domače filozofske in splošno humanistične dediščine.

Oblike preverjanja znanja so: ustni in pisni izpiti, proseminarske naloge, seminarski referati, seminarske naloge in preskusi znanja, ki jih predpisuje diplomski red.

Splošne kompetence, ki se pridobijo s programom:

- samostojna uporaba in primerjalna analiza virov in informacij,
- uporaba sodobnih metod informacijske tehnologije,
- zmožnost razumevanja in razlage temeljnih filozofskih besedil,
- zmožnost samostojnega kritičnega mišljenja in avtonomne presoje ter odprtost za drugačne poglede, stališča, rešitve itn.,
- zmožnost uporabe interdisciplinarnega znanja,
- poznavanje in uporaba metodologije znanstvenega raziskovanja.

Predmetnospecifične kompetence, ki se pridobijo s programom:

- zmožnost branja, interpretiranja, komentiranja in kritičnega ovrednotenja temeljnih filozofskih besedil,
- sposobnost ovrednotenja filozofskega dometa besedil in epistemologizacije znanja,
- poglobljeno obvladanje konceptualnega aparata različnih filozofij ter zmožnost primerjalne analize in kritičnega ovrednotenja,
- zmožnost kritičnega mišljenja na področju zgodovine filozofije in pri obravnavi filozofskih problemov,

- zmožnost kritičnega mišljenja na področju sodobnih filozofij ter primerjalne analize in refleksija na tem področju,
- sposobnost presoje evropske in svetovne intelektualne dediščine,
- zmožnost uporabe metodologije raziskovanja na področju filozofije,
- pridobitev poklicne etike in etike znanstvenega raziskovanja,
- zmožnost aktivnega soočanja z modnimi trendi in ideološkimi idr. pritiski na področju filozofije in humanistike ter zmožnost kritičnega ovrednotenja in argumentacije,
- sposobnost oblikovanja kompetentnega odnosa do naravnega in kulturnega okolja,
- sposobnost oblikovanja izvirnega strokovnega in znanstvenega prispevka na področju filozofije kot znanstvene discipline,
- zmožnost oblikovanja razsvetljenega in kozmopolitskega pogleda na svet.

6. Pogoji za vpis in merila za izbiro ob omejitvi vpisa

Študijski program predvideva tako redni kot izredni študij.

Pri rednem študiju je za obe smeri skupaj 32 razpisanih mest.

Pri izrednem študiju je za obe smeri skupaj 6 razpisanih mest.

Ocena predvidenega števila razpisanih mest študentov temelji na povpraševanju študentov po tej vrsti študija in potrebah na trgu.

Pogoji za vpis so usklajeni s Statutom Univerze v Ljubljani, ki v 117. členu določa, da se v magistrski študijski program lahko vpiše, kdor je končal:

- študijski program prve stopnje z ustreznega strokovnega področja, ki se opredeli z magistrskim študijskim programom;
- študijski program prve stopnje z drugega strokovnega področja, če je pred vpisom opravil študijske obveznosti v obsegu od 10 do 60 kreditnih točk, ki so bistvene za nadaljevanje študija in se opredelijo s študijskim programom.

Kandidat oz. kandidatka lahko opravi obveznosti iz druge alineje prejšnjega odstavka med študijem na prvi stopnji, v programih za izpopolnjevanje ali z opravljanjem diferencialnih izpitov pred vpisom v magistrski študijski program.

V študijski program se lahko vpiše:

- kdor je končal »bolonjski« prvostopenjski univerzitetni študijski program Filozofija – enopredmetna,
- kdor je končal »bolonjski« prvostopenjski dvodisciplinarni univerzitetni študijski program Filozofija,
- kdor je končal »nebolonjski« dodiplomski študij Filozofija – dvopredmetna nepedagoška,
- kdor je končal »nebolonjski« dodiplomski študij Filozofija – dvopredmetna pedagoška,
- kdor je končal kateri koli drugi »bolonjski« prvostopenjski univerzitetni študijski program ali »nebolonjski« dodiplomski študijski program, pri čemer mora glede na zaključeno smer študija opravljati diferencialne izpite iz temeljnih filozofskih predmetov v obsegu 50 KT »bolonjskega« prvostopenjskega univerzitetnega študijskega programa Filozofija – enopredmetna. O ustreznosti nabora odloča predstojnik. (Enakovrednost tujega izobraževanja je določena s 38b. členom ZviS in 121. členom Statuta UL.) Diferencialni izpiti bodo določeni individualno glede na pridobljeno predhodno izobrazbo kandidata. Kandidat lahko opravi te obveznosti med študijem na prvi stopnji, v programih za izpopolnjevanje ali z opravljanjem diferencialnih izpitov pred vpisom v drugostopenjski magistrski študijski program.

Vsaka prošnja se obravnava individualno, individualno se določita tudi obseg in vsebina dodatnih študijskih obveznosti iz temeljnih predmetov, bistvenih za študij na drugi stopnji.

V skladu s 121. členom statuta Univerze v Ljubljani pogoje za vpis na študij za pridobitev izobrazbe izpolnjuje tudi, kdor je končal enakovredno izobraževanje v tujini. Postopek vodi pooblaščen oseba Univerze v Ljubljani, vsebinsko pa o priznavanju v tujini pridobljene izobrazbe odloča senat članice oziroma univerze skladno s 77. oz. 47. členom Statuta UL.

Če je sprejet sklep o omejitvi vpisa, bodo kandidati iz prve, druge, tretje in četrte alineje izbrani glede na:

povprečna ocena na prvostopenjskem oz. dodiplomskem študiju 50% točk

ocena diplomskega izpita oz. diplomske naloge 50% točk

kandidati iz pete alineje pa glede na :

povprečna ocena na dodiplomskem študiju 30% točk

ocena diplome 30% točk

ocena diferencialnih izpitov 40% točk

Natančna določila so vsako leto objavljena v *Razpisu za vpis*, ki ga pripravi Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo.

7. Merila za priznavanje znanj in spretnosti, pridobljenih pred vpisom v program

Visokošolski zavod kandidatom priznava pridobljeno znanje, usposobljenost ali zmožnosti, pridobljene s formalnim, neformalnim ali izkustvenim učenjem, ki po vsebini in zahtevnosti v celoti ali deloma ustrezajo splošnim oziroma predmetno-specifičnim kompetencam, določenim s posameznim študijskim programom, in sicer kot opravljeno študijsko obveznost, ovrednoteno po ECTS.

Filozofska fakulteta kandidatom in kandidatkam lahko prizna pridobljeno znanje, usposobljenost ali zmožnosti, ki po vsebini in zahtevnosti v celoti ali deloma ustrezajo splošnim oziroma predmetnospecifičnim kompetencam, določenim s posameznim študijskim programom. Priznava se znanje, usposobljenost ali zmožnosti, pridobljene s formalnim, neformalnim ali izkustvenim učenjem.

Pri priznavanju se:

- upoštevajo spričevala in druge listine (priznavanje »netipičnih spričeval«, portfolijo, listine o končanih tečajih in drugih oblikah izobraževanja),
- ocenjujejo izdelki, storitve, objave in druga avtorska dela študentov (možnost opravljanja študijskih obveznosti – npr. izpitov, kolokvijev ipd. – z ocenjevanjem izdelkov, npr. projektov, izumov, patentov, ki jih je študent izdelal pred vpisom),

- ocenjuje znanje, ki si ga je študent pridobil s samoizobraževanjem ali z izkustvenim učenjem (možnost opravljanja študijskih obveznosti – npr. izpitov, kolokvijev ipd. – brez udeležbe na predavanjih, vajah, seminarjih),
- upoštevajo ustrezne delovne izkušnje (npr. priznavanje praktičnega usposabljanja in drugih učnih enot programa, ki temeljijo na delovni praksi in izkušnjah).

Priznano znanje, usposobljenost ali zmožnosti se lahko upoštevajo kot pogoj za vpis, kot merilo za izbiro ob omejitvi vpisa ali kot opravljena študijska obveznost. Če se znanje, usposobljenost ali zmožnost prizna kot opravljena študijska obveznost, jo je treba ovrednotiti po merilih za kreditno vrednotenje študijskih programov po ECTS. Na podlagi meril za priznavanje Filozofska fakulteta prek ustaljenega postopka obravnava individualne dokumentirane vloge študentov v skladu z določbami statuta in Pravil FF.

8. Pogoji za napredovanje po programu

Pogoji za napredovanje po študijskem programu so usklajeni s 151. členom statuta Univerze v Ljubljani. Za napredovanje v višji letnik študijskega programa mora študent opraviti študijske obveznosti v tolikšnem obsegu, da doseže 90 odstotkov KT, predpisanih s predmetnikom (54 od 60 KT) za posamezni letnik.

V primeru izjemnih okoliščin (določenih v Statutu UL, 153. člen), pa se lahko na podlagi rešene prošnje vpišejo v višji letnik tudi tisti študentje, ki so opravili 85 odstotkov obveznosti (torej dosegli 51 KT). O tem vpisu odloča Odbor za študentska vprašanja in usmerjanje, pri čemer lahko oddelek poda posvetovalno mnenje. Manjkajoče obveznosti morajo biti opravljene do vpisa v naslednji, višji letnik.

V skladu s 152. členom Statuta Univerze v Ljubljani im študent možnost, da v času študija enkrat ponavlja letnik. Pogoji za ponavljanje letnika so:

- študentu se dovoli ponavljanje prvega letnika, če je opravil obveznosti v vrednosti 30 KT.

Pogoji za podaljševanje statusa študenta so določeni z 238. členom, pogoji za mirovanje statusa študenta pa z 240. členom Statuta Univerze v Ljubljani.

9. Pogoji za dokončanje študija

Za dokončanje študija mora študent v celoti opraviti študijske obveznosti, predpisane s predmetnikom in posameznimi učnimi načrti, v skupnem obsegu 120 KT. V zadnjem letniku študija študent pripravi ustrezno magistrsko delo (30 KT), ki ga mora uspešno zagovarjati.

10. Prehodi med študijskimi programi

Prehode med programi urejajo: Merila za prehode med študijskimi programi (Ur.l.RS št 45/94 in 78/98); Statut UL (181. - 189. člen); Zakon o visokem šolstvu - ZviS-UPB3 (Ur.l.RS št. 119/06); Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o visokem šolstvu - ZviS-E (Ur.l.RS št. 94/06)

Prehodi so možni med študijskimi programi iste stopnje, torej 2. stopnje:

- ki ob zaključku študija zagotavljajo pridobitev primerljivih kompetenc;
- med katerimi se lahko po kriterijih za priznavanje prizna vsaj polovica obveznosti po Evropskem prenosnem kreditnem sistemu iz prvega študijskega programa, ki se nanašajo na obvezne predmete drugega študijskega programa.

Študent oz. študentka se lahko vključi v višji letnik drugega študijskega programa, če mu je v postopku priznavanja zaradi prehoda priznanih vsaj toliko in tiste kreditne točke, ki so pogoj za vpis v višji letnik javnoveljavnega študijskega programa.

Za prehod med programi se ne šteje vpis v začetni letnik študijskega programa.

Pri prehodih se lahko priznavajo:

- primerljive študijske obveznosti, ki jih je študent/-tka opravil/-a v prvem študijskem programu;
- neformalno pridobljena primerljiva znanja.

Predhodno pridobljena znanja študent/-tka izkazuje z ustreznimi dokumenti.

V skladu s 5. členom Meril za prehode med študijskimi programi lahko študenti prehajajo tudi iz univerzitetnih (nebolonjskih) študijskih programov, sprejetih pred 11. 6. 2004, na bolonjske študijske programe, pri čemer je prehod mogoč:

- le med študijskimi programi istih disciplin in
- če od kandidatovega zadnjega vpisa na univerzitetni študijski program, s katerega prehaja, nista minili več kot 2 leti, vendar pa najkasneje do konca študijskega leta 2015/2016.

O izpolnjevanju pogojev za prehod in priznavanju obveznosti, na podlagi individualne prošnje kandidata/-tke in dokazil o opravljenih obveznostih, odloča pristojni organ fakultete na predlog oddelka po postopku, ki je določen v Statutu UL.

V primeru, da ima študent/-tka opravljene obveznosti na tuji visokošolski instituciji, vloži vlogo za priznanje v tujini opravljenega izobraževanja na predpisanem obrazcu v skladu z Zakonom o vrednotenju in priznavanju izobraževanja in veljavnim pravilnikom. Vlogi priloži predpisane dokumente.

11. Načini ocenjevanja

Načini ocenjevanja posameznih predmetov in modulov so določeni za vsak predmet oz. modul v učnih načrtih. Obsegajo ustne in pisne izpite, kolokvije, teste, seminarske naloge, ustne predstavitve ipd. Ocenjevalna lestvica je od 6-10 (pozitivno) in 1-5 (negativno). Pri ocenjevanju se upošteva Statut UL in izpitni režim FF.

Ocenjevalna lestvica:

- 10: odlično (izjemni rezultati, zanemarljive napake, brez vrzeli);
- 9: prav dobro (nadpovprečno znanje, nekaj manjših napak, brez vrzeli);
- 8: prav dobro (solidni rezultati, manjše vrzeli);
- 7: dobro (dobro znanje, večje napake in vrzeli);
- 6: zadostno (znanje ustreza minimalnim kriterijem);
- 5-1: nezadostno (znanje ne ustreza minimalnim kriterijem).

12. Predmetnik študijskega programa

Smer FILOZOFSKE PERSPEKTIVE

1. letnik, 1. semester, izbirni predmeti iz sklopa <i>Filozofske perspektive</i>										
Študent/ka iz predmetov 1–6 izbere 18 ECTS od ponujenih 24 .										
Zap. št.	Predmet	Nosilec	Kontaktne ure					Sam. delo študenta	Ure skupaj	ECTS
			Pred.	Sem.	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. š.			
1.	Epistemologija znanosti	doc. dr. Sebastjan Vörös	15	15	0			60	90	3
2.	Filozofija kognitivnih znanosti	red. prof. dr. Olga Markič	20	10	0			60	90	3
3.	Filozofija religije	izr. prof. dr. Janko Lozar	30	30	0			90	150	5
4.	Platon in platonizem	red. prof. dr. Franci Zore	15	15	0			60	90	3
5.	Sodobna metafizika	red. prof. dr. Cvetka Tóth	60	0	0			90	150	5
6.	Vidiki sodobne filozofske analize	doc. dr. Borut Cerkovnik	30	30	0			90	150	5
SKUPAJ*			135	75	0			330	540	18
DELEŽ*			64 %	36 %	0 %					

* Po predvideni izbiri študenta oziroma študentke.

1. letnik, 1. semester, izbirni predmeti iz sklopa <i>Filozofije sodobnosti</i>										
Študent/ka iz predmetov 1–6 izbere 12 ECTS od ponujenih 24 .										
Zap. št.	Predmet	Nosilec	Kontaktne ure					Sam. delo študenta	Ure skupaj	ECTS
			Pred.	Sem.	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. š.			
1.	Fenomenologija in hermenevtika	red. prof. dr. Dean Komel	30	30	0			90	120	4
2.	Izbrana poglavja iz novoveške filozofije	red. prof. dr. Miran Božovič	30	30	0			90	150	5
3.	Kritična teorija družbe	izr. prof. dr. Zdravko Kobe	15	15	0			60	90	3
4.	Okoljska etika	izr. prof. dr. Igor Pribac	15	0	15			60	90	3
5.	Poststrukturalizem	red. prof. dr. Eva D. Bahovec	30	0	0			60	90	3
6.	Izbrane teme grške in sodobne filozofije	red. prof. dr. Franc Zore	30	30	0			90	150	5
SKUPAJ*			75	60	15			240	360	12
DELEŽ*			50 %	40 %	10 %					

* Po predvideni izbiri študenta oziroma študentke.

1. letnik, 2. semester, izbirni predmeti iz sklopa <i>Filozofske perspektive</i>										
Študent/ka iz predmetov 1–7 izbere 18 ECTS od ponujenih 23 .										
Zap. št.	Predmet	Nosilec	Kontaktne ure					Sam. delo študenta	Ure skupaj	ECTS
			Pred.	Sem.	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. š.			
1.	Estetika vsakdanjega življenja	izvajalec bo javljen naknadno	15	15	0			60	90	3
2.	Etika in moralna teorija	red. prof. dr. Matjaž Potrč	30	30	0			90	150	5
3.	Sodobna fenomenologija	izr. prof. dr. Janko Lozar	15	15	0			60	90	3
4.	Sodobna filozofska kozmologija	red. prof. dr. Marko Uršič	30	0	0			60	90	3
5.	Sodobni problemi etike	red. prof. dr. Borut Ošljaj	30	0	0			60	90	3
6.	Teorije zavesti	red. prof. dr. Olga Markič	15	15	0			60	90	3
7.	Veber in njegova šola	izvajalec bo javljen naknadno	15	15	0			60	90	3
SKUPAJ*			120	60	0			360	540	18
DELEŽ*			67 %	33 %	0 %					

* Po predvideni izbiri študenta oziroma študentke.

1. letnik, 2. semester, izbirni predmeti iz sklopa <i>Filozofije sodobnosti</i>										
Študent/ka iz predmetov 1–6 izbere 12 ECTS od ponujenih 24 .										
Zap. št.	Predmet	Nosilec	Kontaktne ure					Sam. delo študenta	Ure skupaj	ECTS
			Pred.	Sem.	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. š.			
1.	Fenomenološki seminar	red. prof. dr. Dean Komel	0	30	0			60	90	3
2.	Filozofske šole Azije	izvajalec bo javljen naknadno	30	0	0			60	90	3
3.	Izbrana poglavja iz nemške klasične filozofije	izr. prof. dr. Zdravko Kobe	30	30	0			90	120	4
4.	Sodobna estetika	doc. dr. Valentina Hribar Sorčan	30	30	0			90	150	5
5.	Sodobna politična filozofija	izr. prof. dr. Igor Pribac	30	0	30			90	150	5
6.	Teoretska psihoanaliza	red. prof. dr. Mladen Dolar	15	15	0			60	90	3
SKUPAJ*			75	45	30			240	360	12
DELEŽ*			50 %	30 %	20 %					

* Po predvideni izbiri študenta oziroma študentke.

2. letnik, 3. semester										
Iz predmetov 2, 3 in 4 študent/ka izbere 6 ECTS od ponujenih 9 .										
Zap. št.	Predmet	Nosilec	Kontaktne ure					Sam. delo študenta	Ure skupaj	ECTS
			Pred.	Sem.	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. š.			
1.	Magistrsko delo							450	450	15
2.	Antični temelji Evrope	red. prof. dr. Franci Zore	15	15	0			60	90	3
3.	Čustva in spoznanje	red. prof. dr. Olga Markič	15	15	0			60	90	3
4.	Filozofija utopistike	red. prof. dr. Cvetka Tóth	15	15	0			60	90	3
5.	Splošno izbirni predmeti*		45	45	0			180	270	9

SKUPAJ*	75	75	0			750	900	30
DELEŽ*	50 %	50 %	0 %					

* Po predvideni izbiri študenta oziroma študentke.

2. letnik, 4. semester										
Iz predmetov 2, 3 in 4 študent/ka izbere 6 ECTS od ponujenih 9.										
Zap. št.	Predmet	Nosilec	Kontaktne ure					Sam. delo študenta	Ure skupaj	ECTS
			Pred.	Sem.	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. š.			
1.	Magistrsko delo							450	450	15
1.	Filozofija glasbe	red. prof. dr. Franci Zore	15	15	0			60	90	3
2.	Filozofija prostora in časa	red. prof. dr. Marko Uršič	0	30	0			60	90	3
3.	Znanost, družba in vrednote	doc. dr. Sebastjan Vörös	15	15	0			60	90	3
5.	Splošno izbirni predmeti*		45	45	0			180	270	9
SKUPAJ*			75	75	0			750	900	30
DELEŽ*			50 %	50 %	0 %					

* Po predvideni izbiri študenta oziroma študentke.

Smer FILOZOFIJE SODOBNOSTI

1. letnik, 1. semester										
Zap. št.	Učna enota	Nosilec	Kontaktne ure					Sam. delo študenta	Ure skupaj	ECTS
			Pred.	Sem.	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. š.			
	Obvezni izbirni predmeti smeri Filozofije sodobnosti*									19 ali 21
1.	Fenomenologija in hermenevtika	red. prof. dr. Dean Komel	30	30	0			90	150	5
2.	Izbrana poglavja iz novoveške fil.	red. prof. dr. Miran Božovič	30	30	0			90	150	5
3.	Kritična teorija družbe	izr. prof. dr. Zdravko Kobe	15	15	0			60	90	3
4.	Okoljska etika	izr. prof. dr. Igor Pribac	15	0	15			60	90	3
5.	Poststrukturalizem	red. prof. dr. Eva D. Bahovec	30	0	0			60	90	3
6.	Izbrane teme grške in sodobne filozofije	red. prof. dr. Dean Komel	30	30	0			90	150	5
	Izbirni predmet smeri Filozofske perspektive		***	***	***			60 ali 90	90 ali 150	3 ali 5**
	Izbirni filozofski predmeti (iz programov Filozofije kulture in Filozofije – pedagoške)		***	***	***			120	180	6
SKUPAJ			***	***	***			570	900	30
DELEŽ			***	***	***					

* Študent/ka v 1. semestru od ponujenih 24 izbere 21 (oz. 19 KT).

** Študent/ka izbere en predmet iz Filozofskih perspektiv v obsegu 3 ali 5 KT (kolikor izbere 21 KT med Obveznimi izbirnimi predmeti, potem med Izbirnimi predmeti smeri Filozofske perspektive izbere predmet s 3 KT, če izbere 19 KT, potem pa predmet s 5 KT).

*** Števila ur predavanj, seminarjev, vaj, njihovega seštevka in deleža se zaradi izbirnosti ne da določiti.

1. letnik, 2. Semester										
Zap. št.	Učna enota	Nosilec	Kontaktne ure					Sam. delo študenta	Ure skupaj	ECTS
			Pred.	Sem.	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. š.			
	Obvezni izbirni predmeti smeri Filozofije sodobnosti*									19 ali 21
1.	Fenomenološki seminar	red. prof. dr. Dean Komel	0	30	0			60	90	3
2.	Filozofske šole Azije	izvajalec bo javljen naknadno	30	0	0			60	90	3
3.	Izbrana poglavja iz nemške klasične filozofije	izr. prof. dr. Zdravko Kobe	30	30	0			90	150	5
4.	Sodobna estetika	doc. dr. Valentina Hribar Sorčan	30	30	0			90	150	5
5.	Sodobna politična filozofija	izr. prof. dr. Igor Pribac	30	0	30			90	150	5
6.	Teoretska psihoanaliza	red. prof. dr. Mladen Dolar	15	15	0			60	90	3
	Izbirni predmet smeri Filozofske perspektive		***	***	***			60 ali 90	90 ali 150	3 ali 5**
	Izbirni filozofski predmeti (iz programov Filozofije kulture in Filozofije – pedagoške)		***	***	***			120	180	6
SKUPAJ			***	***	***			570	900	30
DELEŽ			***	***	***					

* Študent/ka v 1. semestru od ponujenih 24 izbere 19 (oz. 21 KT).

** Študent/ka izbere en predmet iz Filozofskih perspektiv v obsegu 3 ali 5 KT (kolikor izbere 19 KT med Obveznimi izbirnimi predmeti, potem med Izbirnimi predmeti smeri Filozofske perspektive izbere predmet s 5 KT, če izbere 21 KT, potem pa predmet s 3 KT).

*** Števila ur predavanj, seminarjev, vaj, njihovega seštevka in deleža se zaradi izbirnosti ne da določiti.

2. letnik, 3. semester										
Zap. št.	Učna enota	Nosilec	Kontaktne ure					Sam. delo študenta	Ure skupaj	ECTS
			Pred.	Sem.	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. š.			
	Obvezni predmet smeri Filozofije sodobnosti*		**	**	**			60 ali 90	90 ali 150	3 ali 5
	Izbirni predmeti smeri Filozofije sodobnosti ali smeri Filozofske perspektive ali Izbirni filozofski predmeti		**	**	**			150	240	7 ali 9
	Splošno izbirni predmeti		**	**	**			60	90	3
	Magistrsko delo, izbira teme		0	0	0			300	450	15
SKUPAJ			**	**	**			600	900	30
DELEŽ			**	**	**					

* Študent/ka izbere manjkajoči predmet Filozofije sodobnosti.

** Števila ur predavanj, seminarjev, vaj, njihovega seštevka in deleža se zaradi izbirnosti ne da določiti.

2. letnik, 4. semester										
Zap. št.	Učna enota	Nosilec	Kontaktne ure					Sam. delo študenta	Ure skupaj	ECTS
			Pred.	Sem.	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. š.			
	Obvezni predmeti smeri Filozofije sodobnosti*		**	**	**			60 ali 90	90 ali 150	3 ali 5
	Izbirni predmeti smeri Filozofije sodobnosti ali smeri Filozofske perspektive ali Izbirni filozofski predmeti		**	**	**			140 ali 180	210 ali 270	7 ali 9
	Splošno izbirni predmeti		**	**	**			60	90	3
	Magistrsko delo		0	0	0			300	450	15
SKUPAJ			**	**	**			600	900	30
DELEŽ			**	**	**					

* Študent/ka izbere manjkajoči predmet Filozofije sodobnosti.

** Števila ur predavanj, seminarjev, vaj, njihovega seštevka in deleža se zaradi izbirnosti ne da določiti.

Izbirni predmeti smeri <i>Filozofske perspektive</i> za 1. semester										
Zap. št.	Predmet	Nosilec	Kontaktne ure					Sam. delo študenta	Ure skupaj	ECTS
			Pred.	Sem.	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. š.			
1.	Epistemologija znanosti	red. prof. dr. Sebastjan Vörös	15	15	0			60	90	3
2.	Filozofija kognitivnih znanosti	red. prof. dr. Olga Markič	20	10	0			60	90	3
3.	Filozofija religije	izr. prof. dr. Janko Lozar	30	30	0			90	150	5
4.	Platon in platonizem	red. prof. dr. Franci Zore	15	15	0			60	90	3
5.	Sodobna metafizika	red. prof. dr. Cvetka Tóth	60	0	0			90	150	5
6.	Vidiki sodobne filozofske analize	doc. dr. Borut Cerkovnik	30	30	0			90	150	5
SKUPAJ			170	130	0					24

Izbirni predmeti smeri <i>Filozofske perspektive</i> za 2. semester										
Zap. št.	Predmet	Nosilec	Kontaktne ure					Sam. delo študenta	Ure skupaj	ECTS
			Pred.	Sem.	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. š.			
1.	Estetika vsakdanjega življenja	izvajalec bo javljen naknadno	15	15	0			60	90	3
2.	Etika in moralna teorija	red. prof. dr. Matjaž Potrč	30	30	0			90	150	5
3.	Sodobna fenomenologija	izr. prof. dr. Janko Lozar	15	15	0			60	90	3
4.	Sodobna filozofska kozmologija	red. prof. dr. Marko Uršič	30	0	0			60	90	3
5.	Sodobni problemi etike	red. prof. dr. Borut Ošljaj	30	0	0			60	90	3
6.	Teorije zavesti	red. prof. dr. Olga Markič	15	15	0			60	90	3
7.	Veber in njegova šola	izvajalec bo javljen naknadno	15	15	0			60	90	3
SKUPAJ			165	105	0					23

Izbirni filozofski predmeti za 1. semester										
Zap. št.	Predmet	Nosilec	Kontaktne ure					Sam. delo študenta	Ure skupaj	ECTS
			Pred.	Sem.	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. š.			
1.	Kaj je razsvetljenje	red. prof. dr. Eva D. Bahovec, izr. prof. dr. Zdravko Kobe, izr. prof. dr. Igor Pribac	15	15	0			60	90	3
2.	Ženske študije in filozofija	red. prof. dr. Eva D. Bahovec	30	0	0			60	90	3
3.	Filozofija umetnosti in kulture	doc. dr. Valentina Hribar Sorčan H. Sorčan	30	0	0			60	90	3
4.	Začetki evrop. znan. in umet.	red. prof. dr. Franc Zore	15	15	0			60	90	3
5.	Zgodovina azijskih idej	izvajalec bo javljen naknadno	15	15	0			60	90	3
SKUPAJ			105	45	0					15

Izbirni filozofski predmeti za 2. semester										
Zap. št.	Predmet	Nosilec	Kontaktne ure					Sam. delo študenta	Ure skupaj	ECTS
			Pred.	Sem.	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. š.			
1.	Kulturna hermenevtika	red. prof. dr. Dean Komel	20	10	0			60	90	3
2.	Postkulturnost	red. prof. dr. Dean Komel	20	10	0			60	90	3
3.	Večkulturnost in pravičnost	izr. prof. dr. Igor Pribac	15	15	0			60	90	3
4.	Bioetika	izr. prof. dr. Igor Pribac	15	0	45			90	150	5
5.	Didaktika filozofskih praks	izr. prof. dr. Marjan Šimenc	30	15	0			75	120	4
SKUPAJ			125	55	15					18

13. Predstavitev posameznih predmetov

Predmeti smeri FILOZOFSKE PERSPEKTIVE

Epistemologija znanosti (Nosilec in izvajalec: doc. dr. Sebastjan Vörös) (3 KT)

Predmet seznanja študentke in študente s spoznavnoteoretsko in epistemološko problematiko sodobnih znanosti. Študentom posreduje značilnosti znanstvenih spoznanj in odnosov znanosti do drugih oblik spoznanja (vsakdanje izkustvo, filozofija, umetnost, tehnika, medicina, religija in mitologija, politika in ideologija), jim omogoča poznavanje in razumevanje znanstvenih teorij, zlasti posebnosti teoretskega dela v humanistiki in družboslovju. Posebna pozornost bo namenjena analizi preverjanja znanstvenih domnev in teorij, različnih vrst znanstvenih razlag, utemeljitev in razumevanja, raziskovanju odnosa znanstvenih teorij in sveta ter različnim pojmovanjem razvoja znanosti (znanstvenih revolucij in epistemoloških prelomov). Ta spoznanja so podlaga za kritično soočenje pozitivističnih in empirističnih pristopov k razumevanju znanosti in alternativnih koncepcij znanosti (konstrukcionizem, feministična epistemologija, kulturne študije znanosti, postmoderne koncepcije znanosti).

Estetika vsakdanjega življenja (Nosilec in izvajalec: Izvajalec bo javljen naknadno) (3 KT)

Estetika vsakdanjega življenja je nastala iz kritik tradicionalne estetike, ki se je skorajda izključno posvečala umetnosti in jo obravnavala, kot da ni od tega sveta. Uvod v problematiko predstavlja obravnava nekaterih filozofskih pristopov (Henri Lefebvre, Michel de Certeau, Georges Heller), pa tudi starejših poskusov (Jean-Marie Guyau), predvsem pa razmah estetike vsakdanjega življenja v najnovejšem času (Ellen Dissanayake, Yuriko Saito in Katya Mandoki). Pregled in preiskovanje evolucijskih teorij v sodobni estetiki (Denis Dutton, Wolfgang Iser) na ozadju Darwinovih pogledov o evolucijskem pomenu estetske razsežnosti in Spenserjeve evolucijske filozofije bo predstavil začetne in sodobne odgovore na vprašanje, ali je pri razvoju človeške vrste zmožnost estetske refleksije imela zgolj pomen igre in razvedrila, ali pa je za evolucijo človeka bistvena. Tematika vključuje tudi vprašanje o predčloveški estetiki živih bitij in njenem pomenu v evoluciji. V zaključnem delu se bodo študentke in študentje seznanili s filozofijo in estetiko športa kot posebno zvrstjo estetike vsakdanjega življenja, ki se je v akademsko disciplino razvila v zadnjih petdesetih letih.

Etika in moralna teorija (Nosilec in izvajalec: red.prof.dr. Matjaž Potrč) (5 KT)

Glavni vsebinski sklopi:

– zgodovina etike in izbrani problemi etike: Platon, Aristotel in vrlinska etika ter vprašanje moralne motivacije (internalizem – eksternalizem); etika v srednjem veku ter vprašanje ontoloških predpostavk etike; Spinoza in Descartes ter vprašanje moralne vednosti; Hume in vprašanje pomena moralnih sodb, etika 19. in 20. stoletja ter moralna teorija.

– izbrana poglavja moralne teorije: struktura moralne teorije in temeljne etične kategorije; metaetika, normativna etike, moralna teorija; moralni realizem/irealizem, naturalizem in ne-naturalizem, emotivizem, preskriptivizem, intuicionizem, motivacijski internalizem in eksternalizem, subjektivizem, relativizem, teorija zmote.

– med etiko in moralno teorijo: normativne moralne teorije, deontološka in teleološka utemeljitev etike, kontraktualizem, intuicionizem, etika moralne občutljivosti, moralni pluralizem, moralni partikularizem.

– izbrana vprašanja moralne teorije: odnos med moralnimi razlogi in moralnimi načeli, moralne splošnosti, moralna intuicija.

Cilj predmeta je študenta seznaniti z etiko kot moralno filozofijo ter razvitimi teorijami in poglavitnimi avtorji s področja moralne teorije. Študent bo po opravljenem predmetu podrobno poznal in kompetentno obvladal predstavljene pojme moralne filozofije in njihov filozofsko-zgodovinski razvoj. Preko obravnave izbranih problemov etike se bo spoznal s poglavitnimi misleci v zgodovini etike ter znal povezovati moralno-teoretske vidike njihovih razprav. Poznal bo ontološke, spoznavne in semantične probleme, ki spremljajo etiko, ter jih znal povezovati med seboj.

Filozofija kognitivnih znanosti (Nosilec in izvajalec: red.prof.dr. Olga Markič) (3 KT)

Slušatelji spoznajo interdisciplinarno področje kognitivnih znanosti, ki kot osrednje discipline vključuje psihologijo, računalništvo (umetna inteligenca), nevroznanost, lingvistiko in filozofijo. Seznanijo se z različnimi metodami in pristopi raziskovanja kognitivnih procesov in analizirajo temeljne teoretske pojme. Osnovna opredelitev kognitivne znanosti kot raziskovanja o tem, kako človek procesira informacije, dopušča različna tolmačenja in pristope. Slušatelji spoznajo značilnosti klasične simbolne kognitivne znanosti, konekcionističnih modelov in nevronske mreže, utelešene kognicije ter raziskovanja

umetnega življenja in robotov. Obravnavana so še vprašanja odnosa med znanstvenimi disciplinami in teorijami - vprašanje avtonomije in redukcije ter epistemološka vprašanja, predvsem odnos med prvoosebim in tretjeosebim spoznavanjem in pristopom k raziskovanju. Pri seminarskem delu je poudarek na raziskovanju posameznih področij (kognitivnih teorij jezikoslovja, umetne inteligence, nevrofilozofije).

Filozofija religije (Nosilec in izvajalec:izr.prof.dr. Janko Lozar Mrevlje) (5 KT)

Obravnava religijskih pojmov, ki se osredinjajo okrog svetega kot svetega, ki predstavlja temeljno kategorijo religioznosti.

Antična religioznost. Vprašanje odnosa mythos-logos. Vloga prvega počela, boga in Enega v grški filozofiji.

Srečanje krščanstva in antične filozofije ter vzpostavitev krščanske filozofije ter njen nadaljnji razvoj.

Postavitev konstelacije religioznosti na vrhuncu novega veka skozi prizmo Nietzschejevega nihilizma in resnico Jezusa kot psihološkega tipa, obravnava problema smrti boga in volje do moči konfesijskih institucij.

Rudolf Otto in razmejitev iracionalnega od racionalnega v filozofiji religije kot izstop iz moralno-racionalno-subjektivistične resnice svetega.

Heideggrova fenomenologija religioznosti kot premislek srednjeveške in novoveške teološke pojmovnosti glede na njen izvor v grški filozofiji.

Razmejitev teologije kot pozitivne, racionalne znanosti od fenomenologije religije, ki izhaja iz hermenevtike religiozne fakticitete.

Jean-Luc Marion in problem racionalne metafizike. Izstop iz ontoteologije pojmovnih malikov.

Platon in platonizem (Nosilec in izvajalec: red.prof.dr. Franci Zore) (3 KT)

A) Predplatonska misel (predsokratiki, sofisti, Sokrat).

B) Platonova filozofska besedila (in njihov odnos do t.i. nenapisanih naukov).

C) Aristotelovo razumevanje in kritika Platona. Platonizem stare in srednje Akademije.

Č) Poznoantični novi platonizem.

D) Krščanska recepcija Platona (patristični platonizem, bizantinska filozofija – Plethon).

E) Renesančna obnova platonizma (Ficino, Mirandola).

F) Novoveško branje Platona in platonizma (Hegel, Schleiermacher).

G) Interpretacije v 20. stoletju (Heidegger, Gadamer, tübingenška šola).

Predmet posreduje temelje Platonove filozofije, ki upravičeno velja za rojstno mesto filozofije in v določenem smislu lahko velja vsa nadaljnja filozofija za dialog s Platonom. Za njeno razumevanje je potrebno poznati kontekst njenega nastanka, osrednje mesto pa je vprašanje razumevanja Platonovih spisov. Na to se navezujejo neposredni in posredni vplivi Platona vse do današnjih filozofij.

Sodobna fenomenologija (Nosilec in izvajalec: red. prof.dr. Janko Lozar Mrevlje) (3 KT)

Predmet sodobna fenomenologija obravnava poglobljene interpretacije Husserlove fenomenologije časovnosti, ki je doživela objavo šele v zadnjem desetletju na podlagi rokopisov in predstavlja Husserlovo filozofijo v novi svežini in relevantnosti za današnje filozofsko raziskovanje resnice časa. Druga tema predavanj je Heideggrovo mišljenje bistva moderne tehnike, ki ga je mogoče odčitati v današnji globalni dinamiki svetovnega gospodarjenja, politike in ekologije, s čimer se lahko plodno pokaže na filozofsko moč interpretacije, ki lahko napove tudi prihodnost. Nadaljnja tema predmeta so Heideggrove najizvirnejše interpretacije antične filozofije, ki predstavlja obrat v razumevanju zgodovine filozofije. Poseben sklop predstavlja soočenje s Heideggrovo interpretacijo Nietzscheja, ki je in ostaja kočljiva in kliče po vnovičnem premisleku. Sodobna fenomenologija študentom predstavlja tudi sodobne fenomenologe: v Nemčiji: Klaus Held (1936-), ki razvija razmerje med Husserlom in Heideggrom, in njegova fenomenologija temeljnih razpoloženj; v Franciji: Maurice Merleau-Ponty (1908-1961) in fenomenologija telesnosti kot razvitje šibke točke Heideggrove analitike tubiti in fenomenologija zgodnjega otroštva prek navezave na intencionalno psihologijo zgodnjega otroštva. Michel Henry (1922-2002) in materialna fenomenologija kot korektiv Husserlovega idealizma. Jean-Luc Marion (1946-) in fenomenologija danosti, ki kritično izhaja iz Husserlove in Heideggrove redukcije kot kritika metafizike in iz Nietzschejevega razumevanja somraka idolov; ter sodobne fenomenološke filozofije na Slovenskem, ki po moči še zdaleč ne zaostajajo za evropsko oziroma svetovno fenomenologijo.

Sodobna filozofska kozmologija (Nosilec in izvajalec: red.prof.dr. Marko Uršič) (3 KT)

Predmet *Sodobna filozofska kozmologija* predstavi študentom sodobno kozmologijo predvsem s filozofskega zornega kota. Najprej se seznanijo z osnovnimi idejami »standardnega kozmološkega modela« (tj. s kozmologijo »prapoka«), glavni namen predmeta pa je pokazati in razvijati povezanost med znanstveno in filozofsko kozmologijo, tako v metodološkem kot v tematskem smislu, pri čemer gre tudi za *iskanje smisla* v sodobni kozmologiji, za njen *logos* in *telos*. Nekaj glavnih tematskih sklopov: vprašanje neskončnosti vs. končnosti vesoljnega prostora-časa, filozofska analiza teorij o mnogih vesoljih (»multiverzumu«), epistemološki premislek o kozmološkem »antropičnem načelu«, vprašanje nastanka življenja in možnost drugih oblik življenja v vesolju, teorije kompleksnosti in emergence, lepota in sublimnost neba, odnos med naravo in duhom, med evolucionizmom in kreacionizmom. Predavatelj se zavzema za enost narave in duha, za »tretjo pot« med teizmom in ateizmom, za kozmološki »evolucijski panteizem«. Osnovna literatura je predavateljeva knjiga *Daljna bližina neba* (2010), vsa predavanja spremljajo diapozitivi v PowerPoint tehniki, vse gradivo z zaslonov je dostopno tudi na predavateljevi osebni spletni strani.

Sodobna metafizika (Nosilec in izvajalec: red.prof.dr. Cvetka Toth) (5 KT)

Namen predavanj je seznanjati in posredovati predmet, ki spada med najbolj temeljne s področja teoretične filozofije. Brez metafizične podlage in utemeljitve filozofija ni možna, saj je metafizika način razmišljanja, zmožnost presežnega dojetanja oz. transcendiranja, vendar ne kot kriptoteologija. Sledi prikaz za razumevanje zveze in bistvene razlike med ontologijo in metafiziko, metafiziko in teodicejo ter utopistiko. Predmet opozarja na načelo (metodo), s katerim se vzpostavlja tradicionalna (predmetna) metafizika. Precejšen del predavanj se ukvarja z analizo tistih tendenc v zgodovini filozofije, ki jih povzemamo v zbirni pojem »kritika metafizike« in »poskus odprave metafizike«. Predavanja posredujejo sodobne poskuse aktualizacije metafizike, to je »rehabilitacijo metafizike« na bistveno drugačnih osnovah in predpostavkah, kot so tradicionalne. Gre za možnost in ohranjanje metafizike kot pometafizične metafizike v zdajšnji postmetafizični dobi, za znotrajsvetno (tostransko) metafiziko, ki opušča deduktivno logiko platonskega zasvetovja in kot taka ne uteleša nič absolutnega, trdnega in nespremenljivega.

Pometafizična metafizika ni zagledana več v absolutno gotovost smrti in z njo povezano idejo nesmrtnosti, usmerjena je k življenju in človekovemu prihajanju na svet. Ker nova pometafizična metafizika ni več obrnjena k smrti, ampak k rojstvu, je enopomenskost smrti prenesena v mnogopomenskost življenja.

Sodobni problemi etike (Nosilec in izvajalec: red.prof.dr. Borut Ošljaj) (3 KT)

Predmet *Sodobni problemi etike* posreduje sistematični in kritični vpogled v tiste koncepte sodobne etike ter njihove zgodovinske, filozofske ter splošno svetovnonazorske predpostavke, ki pomenijo transformacijo in pomensko kot tudi problemsko razširitev njenih tradicionalnih tem. Izhodišče predavanj predstavlja celostni premislek kriznega statusa etike in morale v 20. in v začetku 21. stoletja na osnovi upoštevanja njegovih ontoloških, antropoloških, družbenih in etičnih predpostavk. Kratkemu prikazu temeljnih etičnih usmeritev in metodoloških konceptov v 20. stoletju bo sledila predstavitev in kritična nadgradnja etičnih teorij narave, življenja oz. bivajočega, ki celotno tradicijo etike postavljajo pred nove izzive, predvsem pa na nove ontološke in antropološke temelje. Če slednje dosledno mislimo do konca, potem se etika življenja oz. bio-etika izteka v univerzalno etično teorijo, ki v enotnem problemskem in metodološkem polju povezuje doslej ločene etične koncepte človeka in njegovih medosebnih oz. družbenih odnosov na eni ter življenja oz. celote bivajočega na drugi strani. Prav to pa je skupno oz. osrednje strukturno-problemsko ozadje opisanega predmeta.

Teorije zavesti (Nosilec in izvajalec: red.prof.dr. Olga Markič) (3 KT)

Slušatelji se seznanijo s sodobnimi raziskovanji zavesti. Najprej sta predstavljeni dve temeljni predteoretski intuiciji, to sta vzročna in fenomenalna. Nato spoznajo različne opredelitve zavesti (npr. funkcionalna zavest, fenomenalna zavest, samozavedanje) in teorije (npr. Dennettov model, teorije višjega reda, reprezentacijske teorije). Vpelje se Chalmersovo razlikovanje med »lahkimi« in »težkim« vprašanjem zavesti in analizira argumente iz takšnosti in filozofskih zombijev. Predstavljena so raziskovanja nevroloških korelatov zavesti in vprašanja o možnostih umetne zavesti strojev ter razlikovanje med prvoosebim in tretjeosebim pristopom do raziskovanja zavestnih duševnih procesov – vprašanje o »razlagalni vrzeli« in možnostih za njeno premostitev. Filozofska analiza in refleksija

temeljnih epistemoloških izhodišč raziskovanja zavestnih procesov predstavlja osnovo za povezovanje raziskovanj v nevroznanosti, psihologiji in umetni inteligenci.

Veber in njegova šola (Nosilec in izvajalec: Izvajalec bo javljen naknadno) (3 KT)

Pri predmetu se študent seznani s pomembnim segmentom slovenske duhovne zgodovine, s filozofijo najpomembnejšega predvojnega slovenskega filozofa Franceta Vebera in njegove šole (v nadaljevanju VFŠ). To študenta usposablja za presojanje o vlogi slovenske filozofije v razvoju slovenske znanosti in kulture in za oceno njenega položaja v širšem evropskem kontekstu. Nekatera od filozofskih besedil iz slovenske filozofske tradicije so težje narave in jih brez ustrezne strokovne razlage ni moč razumeti. Predavanja študentu nudijo to pomoč in prispevajo k večanju splošne študentove interpretacijske zmožnosti.

Vidiki sodobne filozofske analize (Nosilec in izvajalec: doc.dr. Borut Cerkovnik) (5 KT)

Temeljno vsebinsko področje je filozofska analiza, kjer se obravnava narava in specifičnost filozofske analize glede na druge vrste analiz. Podani so vidiki filozofske analize (regresiven, dekompozicionalen, interpretativen, povezovalen) in bitnosti, na katere se nanaša. Obravnava se povezuje filozofske analize z definiranjem in razlikovanjem analitično/sintetično in s sklepanjem na najboljšo razlago, paradoks analize, kritika klasične filozofske analize, *regresus ad infinitum*, *reduction ad absurdum*, miselni eksperimenti, transcendentalni argumenti, filozofsko védenje in intuicije, naturalizem ... Zgodovinski pregled kulminira v obravnavi filozofske analize, kakor so jo razvili predstavniki analitične tradicije: logično-filozofska analiza (Frege, Wittgenstein, Russell, Ayer, Carnap, Quine), pojmovna analiza (Ryle, Jackson), povezovalna analiza (Wittgenstein, Strawson) in dvodimenzionalna semantika (Chalmers in drugi). Glede na obravnavane vidike se filozofska analiza aplicira na posamezna specifična področja sodobne filozofije: znak in pomen, resnica, védenje da in védenje kako, kontekstualnost, realizem/antirealizem, nejasnost, protidejstvenost in metafizika možnih svetov ... Študentka obvlada filozofsko analizo kot eno od osnovnih oblik filozofskega raziskovanja in analitična orodja, ki jo spremljajo. Pri tem pozna zgodovinsko ozadje sodobnih pojmovanj filozofske analize in njene vidike. Zna aplicirati filozofsko analizo in njena značilna orodja.

Predmeti smeri FILOZOFIJE SODOBNOSTI

Fenomenologija in hermenevtika (Nosilec in izvajalec: red.prof.dr. Dean Komel) (5 KT)

Predmet obravnava ključne metodične in tematske vidike aktualnega razvoja fenomenologije in hermenevtike. Jedro obravnave tvori soočenje s krizo humanosti na začetku 21st. To zahteva od filozofije vnovični premislek teoretskih in praktičnih izhodišč, ki kot jih je zastavila skozi svoj sodobni razvoj. Filozofsko razvitje situacije sodobnosti mora najprej upoštevati dosežke fenomenološke in hermenevtične filozofije v prejšnjem stoletju ter jih preveriti tako v razmerju do filozofske tradicije kot do aktualne filozofske situacije. Izhodiščni vidik je moderno izkustvo nihilizma, ki filozofiji nalaga, da išče v smeri druge govorice. Interpretativna prisvojitve temeljnih fenomenoloških in hermenevtičnih tekstov tvori tisto osnovo, na podlagi katere se izriše topologija tematskega polja v konceptih »intencionalnosti«, »svetovnosti«, »jezika«, »tekstualnosti«, »diference«, »eksistence«, »zgodovine«, »sodobnosti«, »tehnike«, »umetnosti«. Filozofije pri tem ni mogoče predpostavljati kot gotove vednosti, marveč iz odprte napotnosti mišljenja v sledenju fenomeniki govorici.

Izbrana poglavja iz novoveške filozofije (Nosilec in izvajalec: red.prof.dr. Miran Božovič) (5 KT)

Predmet *Izbrana poglavja iz novoveške filozofije* obravnava zgodovino filozofskih idej v sedemnajstem in osemnajstem stoletju, ki so pomembno sooblikovale vso nadaljnjo duhovno in kulturno zgodovino Evrope. Na osnovi intenzivnega branja, podrobne analize in interpretacije vsakokrat nanovo izbranih filozofskih besedil enega ali več avtorjev filozofije kontinentalnega racionalizma (Descartes, Spinoza, Leibniz) in njihovih sodobnikov (Malebranche), britanskega empirizma (Locke, Berkeley, Hume), francoskega razsvetljenstva (Bayle, Diderot) in britanskega utilitarizma (Bentham) predmet prinaša poglobljen zgodovinski in problemski presek vodilnih idej osrednjih novoveških filozofemov.

Kritična teorija družbe (Nosilec in izvajalec: izr.prof.dr. Zdravko Kobe) (3 KT)

Predmet je namenjen seznanjenju s tradicijo družbenokritične misli, še zlasti marksizma 19. in zgodnjega 20. stoletja (Lukacs), kritične teorije družbe (Horkheimer, Adorno) in strukturalističnega marksizma (Althusser), ter različnimi poskusi njene

aktualizacije v 21. stoletju (npr. Postone, Honneth idr.). Predmet skuša obenem ponuditi nastavke za sodobno prakso kritične misli, ki se ne zaustavi pri kulturnih tvorbah, temveč vključuje analize konkretnih ekonomskih razmerij, njihovih predpostavk in poti, po katerih določajo sodobne oblike subjektivacije.

Ker se določitev vsebine predmeta spreminja, njegovo naravo v večji meri opredeljuje cilj, da se slušatelji skozi obravnavo neke teme po eni strani seznanili z aktualnim stanjem filozofskih raziskav, po drugi strani pa se usposobijo za filozofijo kot družbeno prakso, ki dejavno posega v samorazumevanje in spreminjanje družbe. Med predmetnimi vsebinami, ki se podrobneje določajo z napovedmi predavanj za tekoče leto, izstopajo problematika tradicionalne in kritične teorije, porečevljenja, fetišizma, ideologije, subjektivacije, kritike politične ekonomije, racionalnosti, kapitalizma, neoliberalizma, postfordizma, ipd.

Okoljska etika (Nosilec in izvajalec: izr.prof.dr. Igor Pribac in asist. dr. Luka Omladič) (3 KT)

Študenti spoznajo zgodovinske in teoretske utemeljitve okoljske etike ter njeno mesto med disciplinami praktične filozofije. Spoznajo koncepte globalne pravičnosti in distributivne enakosti v povezavi z problemom globalne ogroženosti okolja. Poznajo teorije kritike ekonomske globalizacije iz vidika okoljske etike in osnovne pojmovne elemente okoljske ekonomije, ki so potrebni za njeno vrednostno analizo. Razvijejo razumevanje glavnih filozofskih vprašanj okoljske etike in sposobnost aplikacije etičnih argumentov in kriterijev pri analizi pomembnih okoljskih vprašanj, kot so podnebne spremembe, varovanje okolja in prostorsko umeščanje. Spoznajo osnovne definicije področja: kaj je etika, v kakšnem smislu uporabljamo pojma okolje in narava, kaj je ekologija kot disciplina biologije in kako nastopa v razširjenem kontekstu okoljevarstva, socialne in politične ekologije. Spoznajo koncepte globalne pravičnosti, ki nastopajo v razmerju do okoljske problematike. *Distributivna pravičnost*: distribucija okoljske škode, odgovornosti za škodo, pravična distribucija naravnih virov. *Retributivna pravičnost*: vprašanje okoljskih odškodnin in vrednotenja zgodovinske odgovornosti. *Proceduralna pravičnost*: okolje in mednarodno pravo, pravična ureditev svetovne uprave in pravičnost v ZN dokumentih in telesih, ki obravnavajo okoljske probleme.

Poststrukturalizem (Nosilec in izvajalec: red.prof.dr. Eva Dolar Bahovec) (3 KT)

Predmet vsebinsko vključuje naslednje glavne tematske sklope: pomen obrata k Nietzscheju za sodobno filozofijo; pomen Freuda in psihoanalize za filozofijo in zgodovino idej; glavni predstavniki: Louis Althusser in sodelavci, Jacques Lacan in njegova šola, Michel Foucault, Gilles Deleuze in sodelovanje s Félixom Guattarijem, Jacques Derrida in dekonstrukcija idr.; širši kontekst in nova generacija: Alain Badiou, Slavoj Žižek, Giorgio Agamben, Judith Butler, Catherine Malabou idr.; Althusser: od francoske epistemologije k strukturalizmu, simptomalno branje, znanost in ideologija, Althusserjev Marx itn.; Lacan: Lacanova vrnitev k Freudu, razsrediščenje subjekta, želja in pulzija, očetovske funkcije, ženska seksualnost, transfer v analizi, Lacanov hiperstrukturalizem; Luce Irigaray in njena kritika Lacana, vloga Julije Kristeve, psihoanaliza in feminizem, Jacqueline Rose, Shoshana Felman idr.; Foucault: od francoske epistemologije k arheologiji vednosti; rojstvo klinike, pojem oblasti in biopolitika, zgodovina seksualnosti, Foucault in psihoanaliza, Foucault in feminizem itn.; Deleuze: Deleuzovi posegi v zgodovino filozofije, vloga pojmovnih oseb, filozofija kot kreacija pojmov, Nietzsche in filozofija, logika smisla, razlika in ponavljanje, pojem postajanja, imanenca in življenje itn.; Deleuze in Guattari: kritika psihoanalize, deterritorializacija, postati žival, telo brez organov, obraz, branje Kafke itn.; Derrida: kritika Lévi-Straussa in Rousseauja, pisava in razlika, problem glasu, avtobiografija, pojem drugega, Derridajev Heidegger, Derridajevo branje Freuda in Marxa, Derrida in feminizem, Malabou in pojem plastičnosti itn.; Žižek: Žižkovo filozofsko branje Lacana, Marx in Freud skozi Žižka, pojem realnega, metastaze užitka, ideologija in ideološka fantazma, fetišizem, analize filma in popularne kulture, Žižek in Lenin, Žižek in ženska itn.

Izbrane teme grške in sodobne filozofije (Nosilec in izvajalec: red. prof. dr. Dean Komel) (5 KT)

Cilj predmeta je poglobitev in razširitev znanja o antični grški filozofiji, o njeni recepciji in o njenem pomenu za filozofijo danes. Predmet obravnava glavne filozofe, glavne šole ter temeljne pojme grške filozofije v pojmovnozgodovinski perspektivi. Glavna področja predmeta so:

A. Izbrane teme grške filozofije: 1. Predsokratska filozofija: narava in kozmos, počela/principi in vzroki. Glavni pojmi: bit, postajanja, pojavi; spoznanje, resnica in mnenje; filozofija in znanost; mit, religija, filozofija

2. Platon in platonizem: sokratski dialog in dialektika, nauk o duši in svetu; etika in politična filozofija.

3. Aristotel in aristotelizem: logika, metafizika, kozmologija, politična filozofija.

4. Filozofije helenizma: stoicizem, Epikurova šola, skepticizem.

5. Novoplatonizem: Plotin: Eno in hipostaze. Smeri novoplatonizma.- Krščanstvo in grška filozofija.

B. Izbrane teme bizantinske filozofije. Teološki platonizem, Ikonoklasti in ikonoduli. Bizantinski humanizem. Bizantinska mistika (hezihazem. Bizantinska filozofija in italijanski humanizem.

C. Sodobna filozofija in grško mišljenje. Nemška klasika in romantika. Nietzsche. Recepcija Aristotela v filozofiji 19. in 20. stoletja. Aktualnost grške filozofije v filozofiji 20. Stoletja.

Študentka/študent poglobi vpogled v teorijo biti in resnice v predsokratski filozofiji, pri Platonu in Aristotelu, v filozofijah helenizma in novoplatonizmu ter pridobi pregled recepcije grške filozofije v moderni in sodobni filozofiji. Predmet je pomemben za presojanje sodobnega interkulturenega položaja Evrope v svetu.

Fenomenološki seminar (Nosilec in izvajalec: red.prof.dr. Dean Komel) (3 KT)

Fenomenologija predstavlja danes izredno široko raziskovalno področje, ki ni omejeno le na filozofijo. Če upoštevamo Ricoeurjevo mnenje, da zgodovina fenomenologija v dobron meri predstavlja zgodovino Husserlovih herezij, potem moramo skupaj z Waldenfelsom ugotoviti, da je razvoj fenomenologije nedvomno presenetil njenega utemeljitelja. Bistvena vzpodbuda je pri tem prispevala prisvojitve filozofske tradicije in zunajevropskih miselnega in duhovnega izročila ter soočanje z sočasnimi filozofemi. V seminarju se študent/študentka podrobneje seznanja s tistimi fenomenološkimi koncepti, ki so ohranili svojo refleksivno relevantnost tudi v najnovejših fenomenoloških raziskavah. Seminar kot svojo osrednjo sestavino vključuje kritično obravnavo novejših del s področja fenomenologije.

Filozofske šole Azije (Nosilec in izvajalec: Izvajalec bo javljen naknadno) (3 KT)

Študentke in študenti se seznanijo s temeljnimi pojmi in smerni glavnih filozofskih tokov klasičnega obdobja azijskih filozofij in njihovih vplivov na moderno filozofijo Azije. Na osnovi pregleda predpisane tematike in tekstov razvijajo sposobnosti obvladovanja temeljnih pojmov, logične analize in strokovne obdelave filozofskih tekstov Azije in možnosti reflektiranja le-teh v primerjavi z evropskimi znanstvenimi in filozofskimi paradigmami. Poudarek je na kritični umestitvi posameznih filozofskih šol od preteklosti do novejših bolj niansiranih in reflektiranih pristopov k temeljnim filozofskim vprašanjem in na proučevanju vplivov filozofij klasičnega obdobja Azije na evropske mislece.

Izbrana poglavja iz nemške klasične filozofije (Nosilec in izvajalec:izr.prof.dr. Zdravko Kobe) (5 KT)

Predmet je namenjen poglobljeni obravnavi posameznih poglavij iz nemške klasične filozofije, njenega neposrednega historičnega okolja in odmevov, ki avtorje med Kantom in Heglom navezujejo na aktualno filozofsko diskusijo. Ker se določitev vsebine predmeta spreminja, njegovo naravo v večji meri opredeljuje cilj, da bi se slušatelji skozi podrobno obravnavo neke teme po eni strani seznanili z aktualnim stanjem filozofskih raziskav, z načinom opredeljevanja filozofskih problemov in njihovega reševanja, in da bi se po drugi strani z lastnimi pripravami usposabljali za dejavno poseganje v filozofsko debato. Med predmetnimi vsebinami, ki se podrobneje določajo z napovedmi predavanj za tekoče leto, izstopajo problematika subjektivnosti, negativnosti, pripoznanja, intersubjektivnosti, transcendentalne metode, utemeljitve vednosti, dialektične metode in uma, teorija svobode, moralnosti in nravnosti, zgodovine, družbe in države ipd. Posebno mesto zavzemajo Heglova soočenja s Kantom, Jacobijem, Fichtejem in Schellingom po eni ter neposredni učinki na socialno filozofijo, ki sega vse do sodobne filozofije, na drugi strani.

Sodobna estetika (Nosilec in izvajalec: doc.dr. Valentina Hribar Sorčan) (5 KT)

Namen predavanj je vpeljati slušatelje v sodobne estetske razprave o umetnosti in vlogi estetike danes. Poudarek bo tudi na refleksiji odnosa med filozofijo in umetnostjo, s čimer bodo slušatelji lahko reflektirali svojo lastno pozicijo danes. Študenti in študentke bodo pri predmetu dobili vpogled v moderno estetiko, z uvodom v Kantovo Analitiko lepega in Analitiko sublimnega; spoznali bodo pomen Kantove estetske misli za refleksijo umetnosti

20. in 21. stoletja, v navezavi na estetiko J.-F. Lyotarda njegovo vpeljavo postmodernizma kot sublimne, aformne, abstraktne umetnosti. Študenti in študentke se bodo seznanili tudi z Badioujevo kritiko Lyotardove estetike in z njegovo vpeljavo inestetike kot nove estetske paradigme odnosa med filozofijo in umetnostjo. Zaključili bomo s kritično analizo tako Lyotarda kot Badiouja s strani J. Rancièra. Študenti in študentke bodo analizirali tudi različne umetniške žanre z vidika različnih filozofskih recepcij.

Sodobna politična filozofija (Nosilec in izvajalec:izr.prof.dr. Igor Pribac) (5 KT)

Študenti spoznajo pogloblitve teze in odprta vprašanja sodobne politične filozofije. Politična filozofija izpostavlja in preišča temeljna načela, ki upravičujejo posamezne oblike političnih institucij in njihovih ravnanj. Njihova analiza študentu omogoči vzpostavitev kritičnega odnosa do političnih stališč.

Kompleksna politična slika sodobnega sveta se odraža v množstvu modernih političnih teorij in refleksij, ki jih v učnem procesu študentom razgrnemo v sistematični celovitosti, kar jim omogoča kompetentno samostojno presojo političnih stališč in fenomenov. Predmet ponuja, med drugim, problemski uvod v sodobno politično filozofijo: odnos med moralo in politiko; enakost, svoboda in pravičnost kot politične vrline; politična filozofija kot praktična filozofija; Humova kritika naturalizma; opredelitev najpomembnejših sodobnih šol normativne politične filozofije: utilitarizem, komunitarizem, libertalni egalitarizem, libertarizem, teorija državljanstva, multikulturalizem, feminizem, marksizem; in ostale teme.

Teoretska psihoanaliza (Nosilec in izvajalec: red.prof.dr. Mladen Dolar) (3 KT)

Teoretska psihoanaliza je postala ena od svetovno uveljavljenih smeri v sodobni filozofiji, kulturni teoriji itd. Namen predmeta je, da se študentje temeljito seznanijo z njenimi temeljnimi pojmi; dalje z njeno historično in socialno umestitvijo ter zgodovinskim razvojem od Freuda preko Lacana do današnjih dni; s filozofsko podlago temeljnih pojmov, njihovimi implikacijami tako za zgodovino filozofije kot za sodobne filozofske tokove; dalje s klinično platjo psihoanalize kot toriščem njene prakse; dalje s posegi psihoanalize na številna druga področja, predvsem umetnosti, kulture in interakcij z znanostjo; naposled s psihoanalizo kot socialno in politično teorijo s pomembnimi političnimi nasledki.

Za *Izbirne filozofske predmete* glej predstavitevna zbornika **Drugostopenjskega magistrskega pedagoškega študijskega programa Filozofija** in **Drugostopenjskega magistrskega študijskega programa Filozofija kulture**.